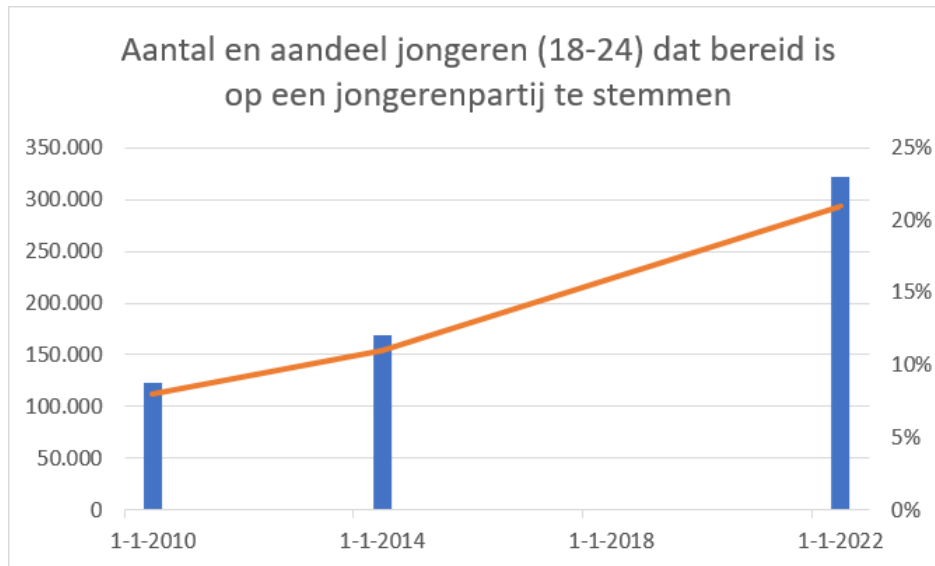

Titel: Kansen voor landelijke jongerenpartij niet eerder zo groot

Gaf in 2010 nog 8% van de Nederlanders tussen de 18 en 24 jaar aan dat ze op een jongerenpartij zouden stemmen, in 2014 was dit gestegen naar 11% en in 2022 naar 21%. Als buiten het jongerenelectorat wordt gekeken geeft 6,31% van de ondervraagden uit het I&O Onderzoek (n = 2.267) aan bereid te zijn op een jongerenpartij. Vertaald naar landelijke politiek gaat het om 12 zetels.

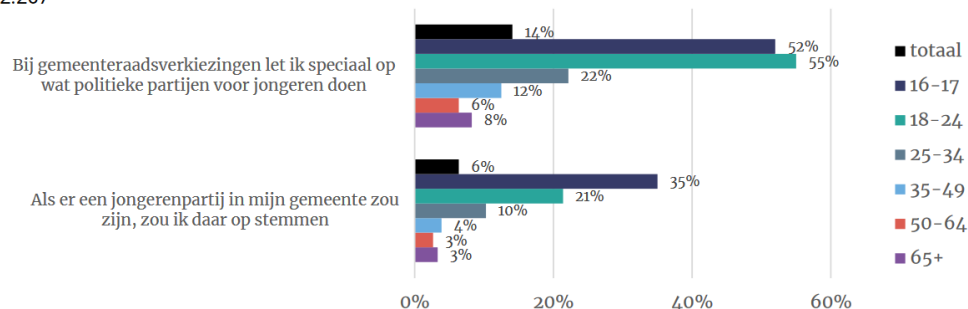

Figuur 1: Potentiële achterban voor jongerenpartijen, samengesteld uit het *Eenvandaag Jongerenpanel van 21 mei 02010* (n=2100), *Eenvandaag peiling van 7 maart 02014* (n=821) en *I&O onderzoek van 23 februari 02023*

Een mogelijke verklaring voor dit stijgende cijfer is de toegenomen druk op jongeren, de ontzuiling van de maatschappij en de opkomst van identiteitspolitiek (de politieke arena als marktplaats). Jongeren hebben als demografische groep unieke noden en wensen. Ze lijden onder woningnood, studieschulden, prestatiedruk, onzeker werk en verslechtering van de mentale gezondheid. De steeds duidelijker wordende gevolgen van klimaatverandering en de coronapandemie spelen hierbij ook een rol.

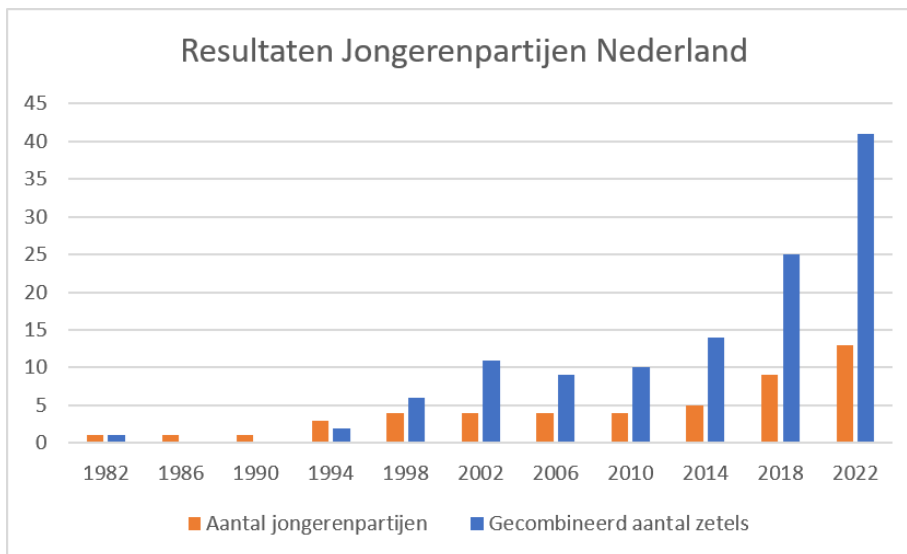
Onderzoeker Asher van der Velde: "Puur cijfermatig gezien is er landelijk zeker ruimte voor een jongerenpartij. Er zijn in Nederland zo'n anderhalf miljoen jongeren tussen de 18 en 25 jaar. Dat is 11 procent van de stemgerechtigde bevolking, oftewel zo'n zestien zetels."

Figuur 0.4. In hoeverre bent u het eens of oneens bent met onderstaande stellingen? "Helemaal eens" en "eens" samengevoegd. Overige antwoordopties: neutraal, oneens, helemaal oneens en weet niet. Basis: n = 2.267

Figuur 2: Aandeel kiezers dat jongerenbelang meeweegt en stem op jongerenpartij overweegt, I&O Research

Op lokaal niveau is sprake van een vergelijkbare trend. Iedere verkiezingscyclus doen er meer jongerenpartijen mee aan de verkiezingen. Waren er in 2010 nog vier partijen, inmiddels zijn het er 13. Het aantal zetels nam met 40% toe in 2014, met 78% in 2018 en 68% in 2022. In zeven gemeentes zijn jongerenpartijen de grootste: Maashorst (20%), Delft (15,8%), Zandvoort (17,2%), Lelystad (9,4%), Best (14,7%), Heerlen (7,3%) en Vaals (19,4%). Gemiddeld halen jongerenpartijen 10,6% van de stemmen. Uit de geografische spreiding blijkt dat zowel in ruraal als stedelijk gebied behoefte is aan jongerenpolitiek. Gemiddeld komen jongerenpartijen met 2 zetels binnen in de gemeenteraad. In vier gemeentes nemen ze deel aan de coalitie: STIP Delft sinds 1998, Jong Maashorst sinds 2002, Jong en Ongebonden sinds 2018 en Jong Zandvoort direct bij binnenkomst in 2022.

Figuur 3: Verkiezingsresultaten van jongerenpartijen 1982 - 2022. Samengesteld met data uit de Databank Verkiezingsuitslagen. Voor verkiezingsuitslagen tot en met 2002 zijn lokale raadspagina's, nieuwsberichten en jongerenpartijen geraadpleegd.

Een constructieve coalitiepartner

Wat lokale jongerenpartijen kenmerkt is dat ze hun doelgroep op pragmatische wijze helpen met tips voor besparing in het dagelijks leven. Ze organiseren gezellige activiteiten en combineren het nuttige met het aangename. Ze dienen concrete raadsvoorstellen om meer studentenhuisvesting en beter openbaar vervoer te realiseren. En ze pleiten voor levendigheid in de buurt, zoals het openhouden van de plaatselijke kroeg of sportvereniging zodat de omgeving leefbaar blijft voor de jeugd.

Partijen die met jongerenpartijen in een coalitie zitten melden dat jongerenpartijen de lijm zijn die een samenwerking bij elkaar houdt. Jongerenpartijen profileren zich niet links of rechts maar als toekomst- of jongerengericht. Leefbaarheid is dus belangrijk, net als het sluiten van werkbare compromissen.

Figuur 4: Overzicht van verkozen lokale jongerenpartijen.

De kaarten worden opnieuw geschud

Sinds de verkiezingen van 2021 zijn 535.000 jongeren van 15, 16 en 17 jaar kiesgerechtigd geworden. Net als andere leeftijdsgroepen zijn jongeren divers, ook in hun stemgedrag. Toch zal deze groep jongeren, goed voor 7,7 zetels, veel verschil kunnen maken omdat ze nog geen bagage meenemen naar het stemhokje. Ze zijn eerder geneigd om nieuwe partijen een kans te geven, zeker als die partij hun belangen op de eerste plek zet.

Er zijn in totaal 1,1 miljoen pech generatie studenten die tussen 2015 en 2023 een studie volgden en zich daar diep voor in de schulden staken. Het waren de VVD, PvdA, GroenLinks en D66 die dit systeem invoerden en goedkeurden in de Eerste Kamer. De frustratie over de karige compensatie van €1000 is nog steeds groot.

Los van studieschulden is er veel tumult en onvrede in de maatschappij. Socioloog Jacquélien van Stekelenburg stelt in [dit artikel](#) dat er de afgelopen jaren net zoveel is geprotesteerd als in 1968: het Woonprotest, Niet Mijn Schuld, Black Lives Matter, de Women's March, Klimaatmars. Ook waren er diverse stakingen, anti-oorlog

protesten, anti-onderdrukking in Iran, anti-Corona-maatregelen, de boerenprotesten en de Stille Tocht tegen de gaswinning in Groningen. In zulke historische periodes is het normaal dat nieuwe partijen doorbreken die oplossingen presenteren waar de status quo niet over heeft nagedacht.

Behaalde resultaten van LEF

Om verkozen te worden schijnen drie zaken nodig te zijn (naast een programma en een goede lijst); naamsbekendheid, campagne budget en bewezen prestaties uit het verleden. Kiezers willen namelijk op een partij stemmen die inhoudelijk overeenkomt én bij een groep winnaars horen. Op 16 maart 2022 slaagde LEF Den Haag er **zonder deze drie middelen** (maar met een goed programma en een gemotiveerde lijst) in om 0,9% van de stemmen te krijgen. Op landelijk niveau ligt de kiesdrempel op 0,66%. Weet LEF landelijk te herhalen wat het lokaal al heeft gepresteerd dan ligt een zetel binnen handbereik. Maar omdat het electoraat dat een jongerenpartij in overweging neemt zoveel groter is, zou het niet gek zijn als LEF meer zetels haalt. Er is niet alleen meer aandacht en belangstelling voor jongeren, LEF is in anderhalf jaar tijd gegroeid en meer divers geworden in leeftijd samenstelling.

Er is nog veel werk aan de winkel voordat LEF bij alle Nederlandse kiezers op het netvlies staat. Toch lijdt het geen twijfel dat er een gigantisch electoraat is dat jongerenpartijen een kans geeft. 6,3% van de pech generatie succesvol bereiken staat gelijk aan één zetel, 12,6% aan twee zetels, 18,9% aan drie zetels en zo verder. Onder ouders en grootouders leeft daarnaast de behoefte aan een partij die verder kijkt dan vandaag en het lange termijn denken centraal stelt. LEF is het geluid waar veel Nederlanders op zitten te wachten. Jongeren komen volgens LEF namelijk niet alleen iets halen, we geven ook een geweldige impuls aan de democratie. Door met een frisse blik te bekijken, om te denken en via verbeeldingskracht tot nieuwe oplossingen komen. En door het LEF te hebben om zaken aan te pakken die al jarenlang vooruit zijn geschoven. De stem van de jeugd ontbreekt nog in de Nederlandse politiek. LEF gelooft dat dit geluid waardevol is.

Aanvullende bronnen

De gemiddelde leeftijd in de Tweede Kamer is 45 jaar. De gemiddelde leeftijd in de Eerste Kamer is 59 jaar. Bron: [Parlement.com](https://www.parlement.com)

Binnenlands Bestuur schreef in februari 2022 [een artikel](#) over de kansen van jongerenpartijen en de resultaten uit het I&O Onderzoek. Na de verkiezingen verscheen [dit artikel](#) over de verrassende binnenkomst van veel nieuwe jongerenpartijen in de gemeenteraden.

Dit [NOS artikel](#) uit 2018 gaat in op de stijgende populariteit van jongerenpartijen en wat hun aanpak anders maakt dan gewoonlijk